

FRESKE NA SKARUČINI.

Spisal Viktor Steska.

Uro hoda na poti od Šmartnega pod Šmarno goro proti Vodiciam je vas Skaručina. V lepi ravnini, s katere je prekrasen razgled na Kamniške planine, se vzdiguje baročna cerkev, kateri na čelu stoji, z baročno streho pokrit, 34,5 m visok zvonik.¹ Cerkev je nekaka središčna stavba. Ladja je podolgast osmerokotnik, čigar diagonalne stranice merijo po 3,4 m, stranici pod korom in pri vходу v svetišče 9 m, na obeh straneh pa dobrih 7 m; ladja je dolga 18 m in široka 11,5 m.

Svetišče pokriva banjasti svod, ladjo pa plitva kupola. Oba sta poslikana z jasnimi, ljubkimi freskami svoje vrste, kakršnih sicer po Kranjskem ni. Dasi namreč te freske predstavljajo različne skupine in prizore, niso posamezni oddelki ločeni med seboj z okvirji ali pa z okraski, ampak skupina prehaja v drugo skupino brez ločilne črte.

Cerkev je posvečena sv. Luciji, priprošnjici za zdrave oči, in v tem oziru božja pot. Zato so tudi freske narejene sv. Luciji v slavo in počitujejo glavne prizore iz njene legende.

Ozrmo se najprej na freske v svetišču. Sveta Lucija prihiti na oblaku, ki ga angelci okrožujejo, v nebo, kjer jo sprejme sv. Trojica. Pod njo drži angel krožnik z očmi, ki so pridevek sv. Lucije,

¹ V njem vise trije zvonovi. Prvi, iz l. 1823., tehta 23,60 stotov; drugi, iz l. 1686., 12 stotov; tretji, iz l. 1687., 5 stotov.

patrone bolnih na očeh. Druga skupina angelov ji nasproti drži križ, znamenje vere in zveličanja, na vrhu pa ljubki angelci igrajo na gosli, harpo, kitaro, trombo in flavto.

V štirih kotih gledamo sv. Lucijo, bivajočo še na zemlji: 1. Sv. Lucija molí z materjo na grobu sv. Agate. 2. Lucija daje miloščino dvema siromakoma. 3. Lucija se brani pred sodnikom Pashazijem sprejeti njegovega sina za moža. 4. Dva rablja zagrabita sv. Lucijo in jo hočeta zvezati.

V plitvi kupoli je na sredi sv. Lucija v nebeski slavi. Svetnica ponižno kleči na oblaku s palmovo vejico v roki pred Marijo, ki nagne svoje božje Dete proti svetnici. Jezušček polaga s stegneno ročico venec zmage svetnici na glavo. Kaj miloben prizor! In okoli te skupine ti pobožni angelci, pod njo pa ti živahni krilatci! Resnično, slikar je bil mojster!

Okoli tega prizora je naslikanih osem skupin, in sicer tako, da ni nikjer nikakega okvira, ampak prizor se kaže za prizorom, vsak zase brez prehoda: 1. Sv. Lucija zaspi, ko molí ob grobu sv. Agate. 2. Sv. Lucijo hočejo obsojeno odvesti; pa trije voli, kljub vsemu trudu priganjačev, je ne morejo premakniti z mesta. Sodnik jaha na svojem konju in zastonj besni v svoji onemogli jezi. 3. Sveto Lucijo so dali na grmado, jo polili z oljem in s smolo, da bi jo laže zažgali. 4. Ker ji ogenj niti